

**UCHWAŁA NR XXXVIII/260/2022
RADY MIEJSKIEJ W MIĘDZYBORZU**

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.), art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), Rada Miejska w Międzyborzu uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Międzybórz na lata 2022 - 2025”, zwany dalej Programem, w brzmieniu stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchyła się Uchwałę nr XXXIV/234/2021 z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022” wraz z załącznikiem.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Międzybórz.

§ 4. 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

2. Wchodzi w życie z dniem z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Międzyborzu

Krystyna Lemiesz

Załącznik nr 1
do uchwały Nr XXXVIII/260/2022
Rady Miejskiej w Międzybórz
z dnia 30 marca 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA I GMINY MIĘDZYBÓRZ
NA LATA 2022 - 2025**

MIĘDZYBÓRZ, 2022 ROK

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 -2025

I. Wprowadzenie.

Do zadań własnych Gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii i przemocy w rodzinie. Zbiór powyższych działań spisany został w formie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii uchwalanego przez Radę Gminy.

I. PODSTAWA PRAWNA

USTAWY:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
4. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.
5. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r.
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
7. konwencja o prawach osób niepełnosprawnych

PROGRAMY KRAJOWE:

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025

PROGRAM WOJEWÓDZKI:

Dolnośląski Program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na lata 2021 - 2024.

PROGRAMY GMINNE:

1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Międzybórz na lata 2022 - 2025.
2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzybórz na lata 2020 - 2025

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zadania i sposób ich realizacji określone w Programie są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Zadania zaprojektowane w Programie są kontynuacją zadań, realizowanych od kilku lat, na terenie Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem działań skierowanych do dzieci i młodzieży.

II. Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii oraz zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej w Gminie Międzybórz.

Alkoholizm i narkomania pociągają za sobą liczne, daleko idące skutki społeczne, jak dezorganizacja pracy, destrukcyjny wpływ na środowisko wychowawcze dzieci, zaniedbywanie pracy prowadzącej do bezrobocia, zaburzeń stosunków międzyludzkich i przestępczości. Narkomania i alkoholizm to jedna z przyczyn bezdomności, osamotnienia, odrzucenia przez rodzinę, braku stałych środków utrzymania, złego stanu zdrowia.

Do końca 2021 roku zakres programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych obejmował problematykę alkoholową oraz narkotykową. Stąd wszelkie diagnozy lokalne obejmowały rozpowszechnienie problemów alkoholowych oraz narkomanii. Obecna sytuacja prawna wymaga sporządzenia diagnozy problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych na terenie gminy.

1. Liczba ludności Gminy na dzień 31.10.2021 r. wynosi: 5.143 osób, w tym w mieście: 2.356 osób na wsi: 2.787 osób, z tego 1.082 to dzieci i młodzież do 18 roku życia.

2. W roku szkolnym 2020/2021 w szkołach łącznie uczy się 767 uczniów, w tym:

- w szkołach podstawowych 460 uczniów

- w szkole średniej 140 uczniów

3. Do gminnych przedszkoli uczęszcza 147 dzieci .

4. Na terenie gminy znajduje się 17 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, z czego 14 to placówki handlowe sprzedające alkohol przeznaczony do spożycia poza miejscem sprzedaży, a 3 to lokale gastronomiczne.

Celem zdiagnozowania skali lokalnych zagrożeń społecznych wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych została opracowana Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych.

Raport obejmuje podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzecią, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk.

W badaniu dorosłych uwzględniono takie obszary jak: bezrobocie i wykluczenie społeczne, spożywanie alkoholu i zagrożenia z tym związane, używanie narkotyków, przemoc domową, hazard. W badaniu młodszych mieszkańców uwzględnione zostały takie obszary jak: spożywanie alkoholu, palenie tytoniu, używanie narkotyków oraz dopalaczy, przemoc rówieśnicza oraz domowa, uzależnienie od Internetu, cyberprzemoc. Badaniem zostali objęci także pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz wyrobów tytoniowych.

Można szacować, że w Gminie Międzybórz żyje około 72 osób uzależnionych od alkoholu i około 138 osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale jeszcze nie uzależnionych. W rodzinach, gdzie występuje problem alkoholowy żyje około 70 dzieci. Członkowie rodzin, w których występuje problem nadmiernego spożycia alkoholu często narażeni są na przemoc domową oraz doświadczają niedostatku materialnego co między innymi wskazuje pomoc materialna udzielona około 9 rodzinom z problemem alkoholowym przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na kwotę 2.000,00 zł. w pierwszym półroczu 2021 r. Formami pomocy są: zasiłki celowe, okresowe, dożywianie, zasiłki stałe oraz pomoc na zakup opału.

Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców (dorośli i uczniowie):

Alkohol.

„Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowania narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych.

W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, bio-psycho-społeczną, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej” (Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

W przeprowadzonej ankiecie zbadano postawy i przekonania dorosłych mieszkańców na temat alkoholu.

Pierwszą z poruszanych kwestii był wiek inicjacji alkoholowej. 54% osób swój wiek inicjacji alkoholowej wskazało na wiek między 16 a 18 r.ż. Kolejna najwyższa wartość odnosi się do wieku między 13 a 15 r.ż. – 4%. 2% badanych wskazało, że po raz pierwszy spróbowało alkoholu w wieku między 9 a 12 roku życia, a 36% po uzyskaniu pełnoletniości.

Kolejną kwestią była częstotliwość spożywania alkoholu. 6% respondentów to osoby deklarujące abstynencję. Największa liczba badanych przyznała, że spożywa alkohol kilka razy w miesiącu (38%) oraz kilka razy w tygodniu (22%). 24% mieszkańców pije alkohol kilka razy w roku. 2% mieszkańców przyznaje się do codziennego spożywania alkoholu.

Inicjację alkoholową ma za sobą: 16% badanych uczniów klas SP 4-6; 26% uczniów klas SP 7-8 oraz 54% uczniów klas szkół ponadpodstawowych.

Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej uczniów zarówno szkoły podstawowej, jak i ponadpodstawowej, jest towarzystwo rodziny (SP 4-6 - 9%; SP 7-8 - 8%; SPP - 9%) oraz spotkanie ze znajomymi (łącznie: SP 4-6 - 3%; SP 7-8 - 12%; SPP - 40%). Aczkolwiek, większość badanych wskazała, że to pytanie ich nie dotyczy (SP 4-6- 87%; SP 7-8- 77%; SPP - 48%).

Oprócz okoliczności inicjacji ważne było dla nas także to, jak często młodzi ludzie sięgają alkohol. Aż 85% najmłodszych uczniów wskazało, że to pytanie ich nie dotyczy. Wraz z wiekiem ta tendencja się zmienia: SP 7-8 (68%), SPP (43%). Wśród uczniów klas SP 7-8 najczęściej pojawiały się dwie kategorie odpowiedzi, które odnosiły się do jednorazowego (16%) oraz kilkukrotnego spożycia alkoholu (10%). Natomiast uczniowie szkół ponadpodstawowych najczęściej deklarowali jednorazowe picie (9%), rzadziej niż raz w miesiącu (11%) oraz picie kilka razy w miesiącu (11%).

Nikotyna.

Pierwszą z poruszanych kwestii był wiek inicjacji nikotynowej. Okazuje się, że 62% respondentów zapaliło pierwszego papierosa jako osoby pełnoletnie. Kolejne 24% mieszkańców wskazało na wiek między 16 a 18 rokiem życia. Warte zauważenia jest, że 10% badanych nigdy nie paliło.

Mimo słabnącej popularności papierosy w naszym społeczeństwie są wciąż atrakcyjną używką dla młodzieży. Zapytaliśmy uczniów z gminy Międzybórz, czy kiedykolwiek próbowali papierosa oraz w jakich okolicznościach. Inicjację nikotynową ma za sobą 9% uczniów SP 4-6, 20% uczniów klas SP 7-8 oraz 35% uczniów klas SPP.

Najczęściej wskazywaną przez uczniów okolicznością zapalenia pierwszego papierosa było spotkanie ze znajomymi (SP 4-6 - 4%; SP 7-8 - 15%; SPP - 25%). Niepokojący jest fakt, iż część starszych uczniów pierwszego papierosa zapaliła na terenie szkoły (SP 7-8 - 2%; SPP - 7%).

Substancje psychoaktywne: narkotyki i dopalacze.

„Narkomania oznacza nadużywanie środków psychoaktywnych, potocznie – narkotyków, do jakich zaliczane są naturalne lub syntetyczne substancje, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego oddziałują na ośrodkowy układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, percepcji, nastroju” (J. Zamecka, Narkomania [w:] Encyklopedia socjologii, W. Kwaśniewicz i in. (red.), t.2, Warszawa 1999, s. 285)

Narkotyki mają zdolność wywoływania uzależnień oraz uszkodzenia najważniejszych narządów człowieka.

Badanie rozpoczęliśmy od pytania niezagrażającego, tj. niebudzącego oporu oraz motywujące do wyrażenia swojego rzeczywistego stanowiska. Dotyczy ono osób zażywających narkotyki i dopalacze w najbliższym środowisku badanych osób. Poniższy wykres prezentuje otrzymane wyniki.

Łącznie 24% respondentów zna co najmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze. 76% badanych twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób przyjmujących substancje odurzające. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazły się marihuana i haszysz, amfetamina, ekstazy i dopalacze. 75% badanych twierdzi, że w ich otoczeniu nie ma osób przyjmujących substancje odurzające, a 15% nie wie jakie substancje przyjmują osoby zażywające środki psychoaktywne.

Wyniki badań wskazują, że uczniowie szkół podstawowych nie przejawiają problemów związanych z próbami przyjmowania narkotyków lub dopalaczy (SP 4-6 - 100%, SP 7-8 – 100%). Część starszych uczniów ma już za sobą inicjację narkotykową (SPP - 3%).

Na pytanie: „Jak często przyjmujesz narkotyki lub dopalacze?” uczniowie w większości odpowiedzi deklarowali, że ten problem ich nie dotyczy: SP 4-6- 100%, SP 7-8 - 100%, SPP - 97%. 3% najstarszych uczniów przyznało, że przyjmowali narkotyki lub dopalacze tylko kilka razy w życiu. Substancje, które przyjmowały osoby deklarujące kontakt z narkotykami to głównie marihuana (SPP – 13%) oraz haszysz (SPP – 4%). Powyższe wartości jednak odzwierciedlają pojedyncze deklaracje uczniów, ponieważ zdecydowana większość badanych wskazała, że ten problem ich nie dotyczy. Należy zwrócić też uwagę, na niską wiedzę na temat substancji narkotycznych – jako inne uczniowie we wszystkich przypadkach wymienili napoje energetyczne.

Przemoc w rodzinie.

Wyniki badań wskazują, że 10% respondentów podejrzewa, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie. Wśród badanych mieszkańców tylko 4% badanych wie do jakich instytucji może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy w rodzinie, natomiast pozostałe 96% respondentów nie ma pojęcia, gdzie szukać pomocy w takiej sytuacji.

W dalszej części ankiety badane były przekonania dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Łącznie 91% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.

W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”. 74% mieszkańców gminy Międzybórz nie jest skłonny myśleć schematycznie o przemocy w rodzinie, co oznacza, że w ich opinii przemoc występuje nie tylko w domach z marginesu społecznego. Ponadto, łącznie 99% mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.

Przemoc w szkole.

W ankiecie wytłumaczyliśmy uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytaliśmy ich, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy.

Spora część uczniów deklaruje, że nie są ofiarami przemocy fizycznej doświadczanej ze strony innych uczniów (60% 4-6SP; 60% 7-8SP; 73% SPP).

Niepokojące, wydają się dane, że jest grupa uczniów, która przyznaje, że codziennie doświadczają w szkole przemocy fizycznej (3% 4-6SP; 8% 7-8 SP; 6% SPP) oraz aż 9% 4-6SP; 7% 7-8 SP; 5% SPP uczniów zadeklarowało, że z tą formą przemocy spotyka się kilka razy w tygodniu.

Należy również zwrócić uwagę za fakt, że we wszystkich badanych grupach uczniów pojawiły się deklaracje mówiące o doświadczaniu przemocy fizycznej w szkole kilka razy w miesiącu i roku.

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o wskazanie czy są w szkole uczniowie, których się obawiają. 29% uczniów klas młodszych i 11% uczniów klas starszych szkoły pod-stawowej, a także 13% SPP przyznało, że czują się w swojej szkole niezupełnie bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją.

Uzależnienie od Internetu i cyberprzemoc.

Nadmierne korzystanie z Internetu staje się dziś niezwykle poważnym problemem społecznym

Wraz z wiekiem wzrasta liczba godzin dziennie przeznaczonych na korzystanie z komputera. Większość uczniów spędza przed komputerem od dwóch do trzech godzin dziennie (SP 4-6 - 43%; SP 7-8 - 51%; SPP – 32%). Co niepojęce część uczniów spędza przed komputerem więcej niż 5 godzin dziennie (SP 4-6 –5% SP 7-8 - 13%; SPP - 31%). W praktyce może to oznaczać, że po przyjściu ze szkoły korzystanie z komputera jest dla nich jedyną formą spędzania czasu.

Zapytaliśmy uczniów, w jaki sposób najczęściej wykorzystują komputer, kiedy spędzają przy nim czas. Najbardziej popularnymi formami okazują się być gry komputerowe (SP 4-6 - 39%; SP 7-8 - 28%; SPP - 32%) oraz portale społecznościowe (SP 4-6 12%; SP 7-8 - 28%; SPP - 28%), oraz na podobnym poziomie strony internetowe ze śmiesznymi obrazkami i filmami jak fora lub czaty.

Łącznie 48% uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej, 19% uczniów klas 7-8 szkoły podstawowej oraz 12% młodzieży szkół ponadpodstawowych deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia lub też wpływ ten byłby niewielki. Aczkolwiek, spora część uczniów także przyznaje, że odczułaby brak dostępu do Internetu (SP 4-6 – 39%; SP 7-8 – 54%; SPP – 50%). Jednocześnie relatywnie niewielka grupa uczniów stwierdziła, że korzystanie z komputera jest dla nich na tyle istotne, że brak takiej możliwości odczuliby negatywnie (SP 4-6–13 %; SP 7-8 – 27%; SPP – 38%).

Należy tutaj zaznaczyć, że dzieci i młodzież, tak samo jak dorośli, nie zawsze potrafią dokonać „uczciwej” samooceny swoich negatywnych przyzwyczajzeń czy nawyków, dlatego należy mieć na uwadze, że ten odsetek w rzeczywistości może być jeszcze wyższy.

Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z Internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiliśmy sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. Wyniki badań wskazują, że uczniom w gminie Międzybórz nie są obce wymienione poniżej doświadczenia.

17% uczniów SP 4-6; 33% uczniów klas SP 7-8 oraz 34% uczniów SPP doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości.

Uczniowie często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 - 16%; SP 7-8- 30%; SPP - 35%) oraz dość często padali też ofiarami włamania na konto (SP 4-6 -11%; SP 7-8 - 23%; SPP - 27%).

Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

III. Beneficjenci programu.

Program jest skierowany do wszystkich mieszkańców Gminy, którzy spotykają się z zjawiskami uzależnień i jego konsekwencjami.

W szczególności beneficjentami są:

- dzieci, młodzież i osoby dorosłe z grup ryzyka;
- osoby uzależnione i współuzależnione od alkoholu i narkotyków oraz z problemem uzależnień behawioralnych;
- rodziny, w których występuje problem alkoholowy i narkomanii oraz z problemem uzależnień behawioralnych;
- wybrane grupy społeczne(np. sprzedawcy, kierowcy);
- osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie na terenie gminy działalnością związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii(np. pracownicy socjalni) oraz problemami uzależnień behawioralnych;

IV. Cele programu.

1. Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat szkodliwości i konsekwencji używania alkoholu oraz środków odurzających i psychotropowych.
2. Zwiększenie świadomości grup społecznych i zawodowych w zakresie rozpoznania pierwszych symptomów uzależnień, w tym od alkoholu, narkotyków i behawioralnych.
3. Zwiększenie dostępności do informacji o instytucjach i placówkach udzielających pomocy i wsparcia osobom uzależnionym i współuzależnionym.

4. Pomoc terapeutyczna , psychologiczna, prawna osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz ofiarom przemocy domowej.

5. Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia.

6. Minimalizowanie problemów społecznych i zdrowotnych związanych z nadużywaniem alkoholu oraz środków odurzających i psychoaktywnych oraz z problemem uzależnień behawioralnych;

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

V. Zadania programu i kierunki działania.

Cele operacyjne programu, opierając się na celach operacyjnych NPZ w zakresie profilaktyki uzależnień, obejmujące profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi, będą realizowane w oparciu o poniższy harmonogram :

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem poprzez:

- działalność punktu Konsultacyjnego świadczącego pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz uzależnieniom behawioralnym w ramach redukcji szkód o której mowa w NPZ

-działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym prowadzenie rozmów motywacyjnych z osobami z problemem alkoholowym oraz rozpowszechnienie informacji w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w NPZ ;

- Prowadzenie działań zmierzających do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego wobec osób zgłoszonych

- współpraca z placówkami leczenia odwykowego w ramach leczenia, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z założeniami NPZ.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie , poprzez:

- działalność Punktu konsultacyjnego świadczącego pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin,

- współpracę oraz wspieranie działalności organizacji pozarządowych oferujących w swym zakresie pomoc terapeutyczną , informacyjną oraz wsparcie dla rodzin osób uzależnionych;

- zakładanie Niebieskich Kart oraz działalność zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie w ramach zwiększania dostępności i podniesienia jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie o której mowa w NPZ.;

- opracowanie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych obejmująca problematykę alkoholową, narkotykową oraz uzależnień behawioralnych w ramach monitorowania i badania problematyki o której mowa w NPZ;

- wspieranie działań i programów w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej skierowanej do rodzin, w których występuje problem uzależnień oraz przemocy w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych poprzez:

- finansowanie programów profilaktycznych dot. spożywania alkoholu, palenia papierosów, sięgania po środki odurzające, poruszających problem przemocy rówieśniczej i domowej, hazardu, uzależnień od komputera w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktyki zarówno z bazy rekomendowanych jak i lokalnych - praktycznie potwierdzona skuteczność, o której mowa w NPZ.

W ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych, o której mowa w NPZ, inicjowanie i wspieranie lokalnych, nowatorskich programów profilaktycznych.

- wspieranie realizacji programów o charakterze profilaktycznym oraz innych działań promujących zdrowy tryb życia , w szkołach i innych placówkach działających na rzecz dzieci i młodzieży w ramach realizacji programów rekomendowanych przez KCPU z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ

- finansowanie kolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w ramach profilaktyki uzależnień (wskazującej i selektywnej) oraz w ramach poszerzania oferty pomocy psychologicznej i opiekuńczo – wychowawczej o której mowa w NPZ.

- alternatywne formy spędzania wolnego czasu-dofinansowanie różnych form zajęć rekreacyjno-sportowych, w tym pozalekcyjne zajęcia sportowe jako element programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ
- organizacje i finansowanie zajęć, konkursów, festynów, imprez kulturalnych i rekreacyjnych itp. z elementami profilaktyki i promocji zdrowia w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ
- udział w ogólnopolskich oraz organizacja własnych kampanii informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień , przeciwdziałaniem przemocy, promocja zdrowia w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ
- zakup tematycznych materiałów informacyjnych i edukacyjnych w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w NPZ.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień , poprzez;

- współpracę oraz udzielanie wsparcia finansowego organizacjom pozarządowym, instytucjom, osobom fizycznym zajmującym się udzielaniem pomocy psychologicznej, terapeutycznej, informacyjnej i prawnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, opiekuńczo- wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień zgodnie z założeniami NPZ;
- współpracę oraz udzielanie dotacji organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie promocji trzeźwego i zdrowego stylu życia, zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz stworzenie właściwych warunków lokalowych i sprzętowych , do prowadzenia tych działań;
- refundacje kosztów szkoleń wraz z kosztami dojazdu na szkolenia osób zajmujących się działalnością w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy domowej w ramach edukacji kadr o której mowa w NPZ;
- upowszechnianie informacji na temat instytucji , placówek i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w NPZ.

VI. Realizatorzy programu.

1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Burmistrz Międzyborza.

2. Współrealizatorzy programu:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyborzu;
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Międzyborzu;
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie;
- Posterunek Policji w Międzyborzu;
- przedszkola, szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowa z terenu Gminy Międzybórz;
- organizacje pozarządowe , parafie.

VII. Finansowanie programu.

1. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2020, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137, z późn. zm.)

2. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z art. 18² w/w ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Środki o których mowa w art. 9 z 3 w ust. 3 pkt 1, przeznacza się na realizację koordynowanej przez Pełnomocnika burmistrza ds. rozwiązywania problemów alkoholowych lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu

VIII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jej członkowie otrzymywać będą wynagrodzenie według następujących zasad:

1. Za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie miesięczne;

2. Ustala się następującą wysokość wynagrodzenia dla członków Komisji:

- a) przewodniczący komisji - 400,00 zł brutto;
- b) zastępca przewodniczącego komisji - 350,00 zł brutto;
- c) sekretarz komisji - 400,00 zł brutto;
- d) członkowie komisji - 300,00 zł brutto.

3. Za każdą nieobecność na posiedzeniu komisji lub jej zespołów potrąca się 15% wynagrodzenia, o którym mowa w pkt.2. Łączne potrącenia nie mogą przekraczać 100% wynagrodzenia. W przypadku całomiesięcznej nieobecności następuje całkowite potrącenie wynagrodzenia. Jeżeli w danym miesiącu odbywa się tylko 1 posiedzenie komisji za nieobecność członka Komisji na posiedzeniu następuje całkowite potrącenie wynagrodzenia. Wynagrodzenie nie przysługuje za miesiąc, w którym nie odbyło się żadne posiedzenie Komisji;

4. Podstawą wypłacania wynagrodzenia jest obecność potwierdzona podpisem na liście obecności zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

5. Wypłata wynagrodzenia następuje w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który należne jest wynagrodzenie, z uwzględnieniem potrąceń, o których mowa w pkt. 3;

6. Kwotę przysługującego wynagrodzenia zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że kwotę do 0,49 zł pomija się, a kwotę co najmniej 0,50 zł zaokrągla się do pełnego złotego w górę.

IX. Postanowienia końcowe.

W celu realizacji programu Gmina Międzybórz może nawiązywać współpracę z ośrodkami uzależnień oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego, na podstawie właściwych przedmiotowo zawartych porozumień.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na lata 2022-2025 w dużym stopniu przyczyni się do tworzenia warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymania się od spożycia alkoholu, narkotyków itp., działalności wychowawczej i informacyjnej, ograniczenia dostępności do używek, zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i narkotyków oraz ich usuwania.